

Голопич І. М.
доцент кафедри українознавства
факультету № 2,
*Харківський національний
університет внутрішніх справ
м. Харків, Україна*

ЗАСТОСУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ КЕЙС- СТАДІ ПІД ЧАС ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

У нинішній час, коли в українському суспільстві гостро піднімаються проблеми моральності й компетентності осіб, які перебувають на державній службі, особлива увага приділяється професійній діяльності правоохоронців. Отже підготовка майбутніх поліцейських вимагає постійного удосконалення з метою формування їх професійних компетентностей, враховуючи різні специфічні чинники їх умов праці.

Навчання курсантів у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання передбачає не лише отримання високого рівня теоретичних знань, а й набуття досконалих навичок їх практичного застосування, наприклад, уміння визначити проблему, проаналізувати її, виробити варіанти її розв'язання й ухвалити відповідні рішення, що неможливо без здатності мислити критично й нетривіально, виявляти творчий підхід до розв'язання суперечливих питань, якісно спілкуватися в будь-якій ситуації. Разом із цим, під час навчання, необхідно враховувати специфічні чинники, які негативно впливають на ефективність професійного спілкування правоохоронців, як от: тривожність й агресивність у розмові, високий рівень нервово-психічної напруги під час взаємодії, непередбаченість виникнення конфліктних ситуацій, нестійка емоційна сфера.

Все це потребує ретельного вивчення й вироблення навичок протидії таким ситуаціям і стану як правоохоронця так і громадян відповідно до яких відбувається професійна діяльність і спілкування. Процес навчання у якому використовуються активні методи і форми моделювання професійних ситуацій сприяють формуванню власного стилю професійного спілкування у курсантів.

Одним із перспективних дидактичних засобів навчання, що може забезпечити формування широкого кола компетенцій, виділяють кейс-метод, який виступає основним елементом педагогічної технології кейс-стаді, що передбачає аналіз і розв'язання реальних проблемних ситуацій. Проблемну ситуацію зазвичай створює викладач, а спосіб її розв'язання виникає під час спільної діяльності педагога і студентів. На думку С. Канівця [1], вищим ступенем проблемності характеризується така

ситуація, коли студент: а) сам формулює проблему; б) сам знаходить спосіб її розв'язання; в) розв'язує її; г) сам контролює правильність цього рішення.

У нашому випадку, навчання, із застосуванням кейсів на заняттях, дозволяє курсантам пізнати й оцінити власну особистість, усвідомити необхідність взаємодії в професійній поведінці, скерувати їх на співпрацю, навчити орієнтуватися в інформаційному просторі.

У науковій літературі визначають такі різновиди кейсів: кейс-вправа (аналіз проблеми, синтез знань для прийняття рішення), кейс-випадок (акцент на процесі отримання інформації, яку студенти мають знайти для розв'язання проблеми), кейс-ситуація (викладач чітко визначає проблему, а студенти розробляють й обговорюють варіанти її розв'язання), кейс-визначена проблема (викладач наводить готові варіанти розв'язання проблеми, а студенти мають обрати один із них, обґрунтувати свій вибір або знайти альтернативне розв'язання) [2].

Оскільки професійне спілкування характеризується стійким характером усвідомлення ролі й значущості підготовки до професійного спілкування для розв'язання конфліктних ситуацій із потерпілими й правопорушниками, дотримання етики професійного спілкування; прагнення вдосконалювати комунікативний потенціал засобами мовленнєвої культури; повноцінними знаннями про специфіку професійного спілкування поліцейських, індивідуальні можливості та способи їх реалізації, необхідні для комунікацій, сформованими вміннями професійного спілкування на продуктивному творчому рівні; наявністю адекватної самооцінки виявлених моральних якостей і професійної етики, то вважаємо, що на заняттях з української мови професійного спрямування доцільно використовувати наведені типи кейсів. Наприклад, для розвитку комунікативної компетентності майбутніх поліцейських буде виправданим моделювання кейс-ситуації, у якій під час затримання громадянин провокує працівника поліції або намагається ним маніпулювати. Крім того, що курсанти мають здійснити повний аналіз, чому така ситуація склалася, які бар'єри у спілкуванні її спричинили, вони повинні дібрати відповідні фрази, які допоможуть уникнути розгортання небажаного конфлікту й водночас засвідчать належне виконання службових обов'язків поліцейського.

Список використаних джерел:

1. Канівець С. Використання кейс-методу при вивченні другорядних членів речення. *Урок української*. 2006. № 8–9. С. 49–52.
2. Шокіна Н. Б. Упровадження кейс-технології в підготовку магістрів педагогіки. *Наукові записки: збірник наукових статей*. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. Вип. CV (105). С. 233–238.